

Jyväskylän kaupunki

Haukkalan pohjoisosan luontoselvitys

1. Johdanto

Tämän selvityksen tavoitteena on laatia Jyväskylän kaupungin kaupunkisuunnittelutoimistolle kaavoitustarkoituksia palveleva luontoselvitys. Tarkoituksena on kuvata alueen eri biotoopit, tunnistaa luonnonarvoiltaan ja virkistyskäytön kannalta tärkeitä alueita sekä esittää suosituksia alueen maankäytöstä.

Selvityksen teki biologian opiskelija Tuomas Talvitie

2. Selvitysalue

Selvitysalue sijaitsee Jyväskylän kaupungin Pohjoisrajalla, Haukkalan sairaalan ympäristössä. Alue rajautuu lännessä Laajavuorentiehen, pohjoisessa kaupungin rajaon ja idässä Tuomiojärven rantaan. Selvitysalueen pinta-ala on noin 22 ha.

3. Työn suorittaminen ja menetelmät

Selvitysalan luonnonympäristön nykytila selvitettiin tutustumalla olemassaolevaan karttamateriaaliin, vääräväri-ilmakuviin, selvitysalueen metsäalojen kuviotietoihin sekä maastokäynnin perusteella. Maastotyöt tehtiin 13.6.2003. Maastokäynnin yhteydessä kuviontia tarkennettiin metsien rakenteen, kehitysvaiheen ja metsätyyppien mukaan. Luokitus perustuu osittain Kuusipalon (1996) kasvupaikkatyypiluokitukseen. Kuviokuvaukset on esitetty liitteessä 1.

Kuviokohtainen virkistyskäyttöarvo on arvioitu 'heikko – kohtalainen – hyvä' -asteikolla (liite 3). Arviointien perusteena on ollut muun muassa:

- sijainti
- kulutuskestävyys
- helppokulkuisuus
- luonnontilaisuus
- maisemallisuus
- monipuolisuus
- alueen aikaisempi virkistyskäyttö (polut)

Kuviokohtaiset luontoarvot on arvioitu 'heikko – melko heikko – kohtalainen – hyvä – merkittävä' -asteikolla (liite 4). Arviointien perusteena on ollut muun muassa:

- uhanalaiset lajit
- luonnontilaisuus
- avainbiotoopit ja avainlajit
- edustavuus
- lahoppuun määrä
- metsien rakenne
- linnusto ja eläimistö

Suosituksot perustuvat Jyväskylän ympäristöviraston laatimiin käyttöluokituksiin. Käyttöluokitukset on laadittu metsänhoidollisia tarpeita silmälläpitäen, mutta ne soveltuvat myös luontoinventoinnin tarpeisiin.

4. Maaperä

Selvitysalueen maaperä koostuu hiekka- ja hietamuodostumista. Kuviolla n:o 3 ja osin kuviolla n:o 2 maaperälaji on hiesu.

5. Luonnon ja maiseman yleispiirteet

Selvitysalueesta noin 62 % on eri-ikäistä metsää. Varttuneita metsiä on 5,5 ha, noin 25 % metsien kokonaispinta-alasta. Iäkkäämmät metsät sijaitsevat pääosin Haukkalan sairaalan pohjoispuolella ja enimmäkseen ne ovat ruohoisia ja heinäisiä käenkaali-mustikkatyypin (OMT) lehtomaisia kankaita. Nuoria lehtimetsiä on 2,5 ha, noin 12 % metsien kokonaispinta-alasta. Ne ovat osin entistä maatalousmaata ja ne sijaitsevat Tuomiojärven rannassa (kuviot n:o 8 ja 9). Selvitysalueen länsi- ja pohjoisreuna ovat entisellä maatalousmaalla olevia taimikoita. Taimikoitten osuus metsien

kokonaispinta-alasta on 25 %, noin 5,5 ha. Alueen eteläosassa on suuruohoista niittyä ja pakettipeltoa.

Selvitysalueen kuviokohtaiset kuvaukset on esitetty liitteessä 1 ja biotooppityypit liitteessä 2.

6. Suositukset

Haukkalan sairaalaa ympäröivät kuviot n:o 4, 5 ja 6 esitetään jätettäväksi virkistymetsiksi.

Haukkalan sairaalan viereiset Tuomiojärven rantakuviot n:o 7 ja 8 esitetään jätettäväksi lähimetsiksi.

Tuomiojärven rantakuvio n:o 10 esitetään jätettäväksi maisemametsäksi.

Maankäyttösuositukset on esitetty liitteessä 5.

Lähteet:

- Jyväskylän kaupunki, vääräväri-ortokuvat (kuvattu v. 2002).
- Jyväskylän kaupunki, metsäkuviotiedot, lohko n:o 5.
- Kuusipalo, J. 1996. Suomen metsätyypit. Kirjayhtymä Oy, Kirjapaino Oy West Point, Rauma.

Liitteet:

- Liite 1. Kuviokuvaukset
- Liite 2. Biotoopit
- Liite 3. Virkistyskäyttöarvot
- Liite 4. Luontoarvot
- Liite 5. Maankäyttösuositukset

Liite 1. Kuviotiedot

Kuvio 1.

pinta-ala 0,4 ha

Rauduskoivuvaltainen taimikko/nuori kasvatusmetsä. Entinen maatalousmaa, jonka puuston ikä on noin 30 vuotta. Sekapuuna kuviolla on mäntyä sekä kuusta. Kenttäkerros on ruohoinen, sen valtalajeja ovat mesiangervo, metsäkorte, metsäkastikka, huopaohdake, vadelma sekä särmäkuisma. Pohjakerroksessa vallitsevat ruusukesammal, korpikerrossammal sekä suikerosammalet.

Virkistyskäyttöarvo heikko.

Luonnonarvoiltaan melko heikko.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa talousmetsää.

Kuvio 2.

pinta-ala 2,6 ha

Mäntytaimikko entinen maatalousmaa. Alikasvos kuusta, kiiltopajua ja rauduskoivua. Kenttäkerros on ruohoinen, sen valtalajeja ovat metsäkorte, vadelma, leskenlehti, ojakellukka, karhunputki ja nurmilauha. Pohjakerroksessa vallitsevat metsäkerrossammal ja suikerosammalet.

Virkistyskäyttöarvo heikko.

Luonnonarvoiltaan heikko.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa talousmetsää.

Kuvio 3.

pinta-ala 0,8 ha

Mäntytaimikko entinen maatalousmaa. Pyörätien itäpuolelle jatkuva osa mäntytaimikkoa. Kasvillisuus samanlaista kuin kuviolla n:o 2.

Virkistyskäyttöarvo heikko.

Luonnonarvoiltaan heikko.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa talousmetsää.

Kuvio 4.

pinta-ala 1.6 ha

Mäntyvaltainen lehtomainen kangas (OMT). Puusto on noin 125 -vuotiasta. Sekapuuna kuviolla kasvaa kuusta, rauduskoivua sekä muutama haapa. Alikasvos on pihlajaa. Kenttäkerroksen on ruohoinen, sen valtalajeja ovat lillukka, metsäkurjenpolvi, metsäkastikka, kielo, oravanmarja ja käenkaali. Pohjakerroksessa vallitsevat metsäkerrossammal ja metsäliekosammal.

Virkistyskäyttöarvo hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa virkistysmetsää.

Esitetään jätettäväksi virkistysmetsäksi.

Kuvio 5.

pinta-ala 1,0 ha

Kuusivaltainen lehtomainen kangas (OMT). Puusto on noin 90 -vuotiasta ja melko väljä. Sekapuuna kuviolla kasvaa mäntyä ja hieman rauduskoivua. Alikasvos on pihlajaa sekä kuusentaimia. Kenttäkerros on ruohoinen ja heinäinen, sen valtalajeja ovat metsäkastikka, lillukka, metsäkurjenpolvi, ahomansikka, oravanmarja ja käenkaali. Koiranheittäkin kasvaa siellä täällä. Pohjakerroksessa vallitsevat metsäkerrossammal ja metsäliekosammal.

Virkistyskäyttöarvo hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa virkistysmetsää.

Esitetään jätettäväksi virkistysmetsäksi.

Kuvio 6.

pinta-ala 1,0 ha

Rauduskoivuvaltainen lehtomainen kangas (OMT). Puusto on noin 60 -vuotiasta. Sekapuuna kuviolla kasvaa mäntyä. Alikasvos on pihlajan-, koivun- ja haavanvesoja sekä kuusentaimia. Kenttäkerros on ruohoinen ja heinäinen, sen valtalajeja ovat mesiangervo, ojakellukka, metsäkorte, lillukka, huopaohdake ja käenkaali. Pohjakerroksessa vallitsevat metsäkerrossammal, metsäliekosammal ja seinäsammal. Kuvio rajautuu Tuomiojärveen. Rantaviivassa kasvaa suovehkaa, kurjenjalkaa ja rantakukkaa. Tuomiojärven kelluskasveja tällä rannalla ovat ulpukka, rantapalpakko ja uistinviita

Virkistyskäyttöarvo hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa virkistysmetsää.

Esitetään jätettäväksi virkistysmetsäksi.

Kuvio 7.

pinta-ala 1,2 ha

Iäkäs, noin 130 -vuotias mäntyvaltainen tuore kangas (MT) / osin (OMT). Sekapuuna kasvaa eri-ikäistä kuusta ja rauduskoivua. Alikasvoksena kasvaa pihlajaa sekä kuusentaimia. Kenttäkerros on heinäinen ja ruohoinen, sen valtalajeja ovat metsäkastikka, mustikka ja oravanmarja sekä paikoin myös lillukka ja käenkaali. Pohjakerroksessa vallitsevat metsäkerrossammal ja metsäliekosammal. Kuvio rajautuu itäsivultaan Tuomiojärveen. Ranta on melko matala. Rantaviivassa kasvaa vesisaraa ja rantakukkaa ja kelluskasveina esiintyy ulpukkaa ja siimapalpakkoa.

Virkistyskäyttöarvo hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa lähimetsää.

Esitetään jätettäväksi lähimetsäksi.

Kuvio 8.

pinta-ala 0,5 ha

Nuori ruohoinen lehtimetsä. Puuston ikä on noin 30 vuotta ja se koostuu rauduskoivusta ja harmaalepästä. Rannassa on muutamia hieman varttuneempia haapapuuryhmiä. Kenttäkerroksen

valtalajeja ovat metsäkorte, vadelma, maitohorsma, hiirenporras ja punaherukka. Pohjakerros on vaatimaton, siinä kasvaa lähinnä isomyyränsammalta.

Virkistyskäyttöarvo hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa lähimetsää.

Esitetään jätettäväksi lähimetsäksi.

Kuvio 9.

pinta-ala 2,0 ha

Nuori, aukkoinen, lehtipuuvaltainen rantametsä. Ilmeisesti entinen maatalousmaa. Puuston ikä on noin 40 vuotta. Se koostuu koivusta, harmaalepstä sekä nuoresta raidasta. Rannassa kasvaa muutamia melko kookkaita haapoja. Kuviolla on paikoin pienialaisia suuruohoniittyjä, joiden välissä on eri-ikäistä koivikkoa. Kenttäkerroksen valtalajeja kuviolla ovat metsäkorte, maitohorsma, mesiangervo, vadelma, kurjenpolvi ja punaherukka. Lähellä rantaa on luhtainen, osin puustoinen painanne, jossa kasvaa hieskoivua, tervaleppää, järviruokoa, kurjenjalkaa sekä suovehkaa. Pienialaisen luhdan pohjakerroksessa kasvaa okarahkasammalta ja luhtakuirisammalta.

Virkistyskäyttöarvo melko hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Kuvio 10.

pinta-ala 0,8 ha

Noin 125 -vuotias heinäinen sekametsä. Puuston muodostavat rauduskoivu, kuusi ja mänty.

Kasvupaikkatyypiltään kuvio on tuore kangas (MT) paikoin lehtomainen kangas (OMT).

Valtalajeina ovat metsäkastikka, oravanmarja sekä paikoin käenkaali. Pohjakerroksessa kasvaa metsäkerrossammalta.

Virkistyskäyttöarvo hyvä.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä.

Jyväskylän kaupungin metsien käyttöluokituksessa maisemametsää.

Esitetään jätettäväksi maisemametsäksi.

Kuvio 11.

pinta-ala 1,7 ha

Noin 25 -vuotias koivutaimikko, entinen maatalousmaa. Kenttäkerros on ruohoinen, siinä kasvaa maitohorsmaa, karhunputkea, särmäkuismaa ja vadelmaa. Pohjakerros on ruohoisuuden vuoksi heikko.

Virkistyskäyttöarvo huono.

Luonnonarvoiltaan melko heikko.

Kuvio 12.

pinta-ala 0,9 ha

Pakettipeltoa. Eteläpäässä kasvaa nuorta koivua ja harmaaleppää. Kenttäkerroksen valtalajeja ovat maitohorsma, pujo, leskenlehti ja särmäkuisma.

Virkistyskäyttöarvo heikko.

Luonnonarvoiltaan heikko.

Kuvio 13.

pinta-ala 0,6 ha

Pihapiiri

Kuvio 14.

pinta-ala 1,2 ha

Niitty. Kuvion itäpuoli muistuttaa kuvio n:o 12 pakettipeltoa. Kuvion keskellä on pusikkoinen ojanotkanne, jonka länsipuolella on hieman kuivempaa niittyä, jossa kasvaa lampaannataa ja siankärsämöä

Virkistyskäyttöarvo heikko.

Luonnonarvoiltaan melko hyvä

Kuvio 15.

pinta-ala 1,1 ha

Kostea suuruhoihin ojanotkanne, jossa kasvaa noin 40 -vuotiasta koivua. Kenttäkerroksessa kasvaa maitohorsmaa, mesiangeroa ja hiirenporrasta.

Virkistyskäyttöarvo heikko

Luonnonarvoiltaan melko heikko.

Kuvio 16.

pinta-ala 0,6 ha

Kasvima

Kuvio 17.

pinta-ala 1,5 ha

Pihapiiri ja siihen liittyvä niitty.

Kuvio 18.

Pinta-ala 0,6 ha

Tie

Kuvio 19.

Pinta-ala 2,9 ha

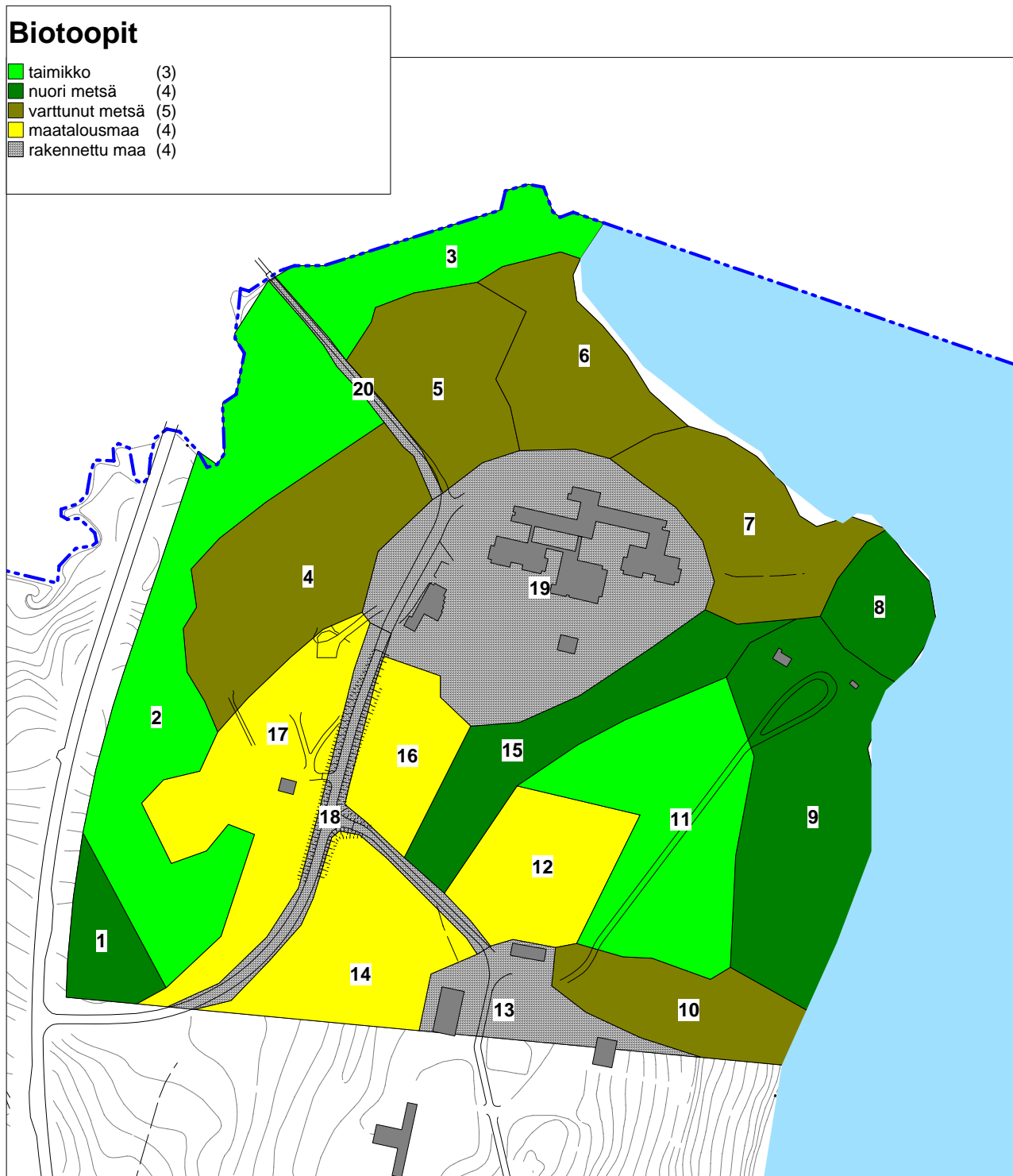
Sairaala-alue.

Kuvio 20.

Pinta-ala 0,1 ha

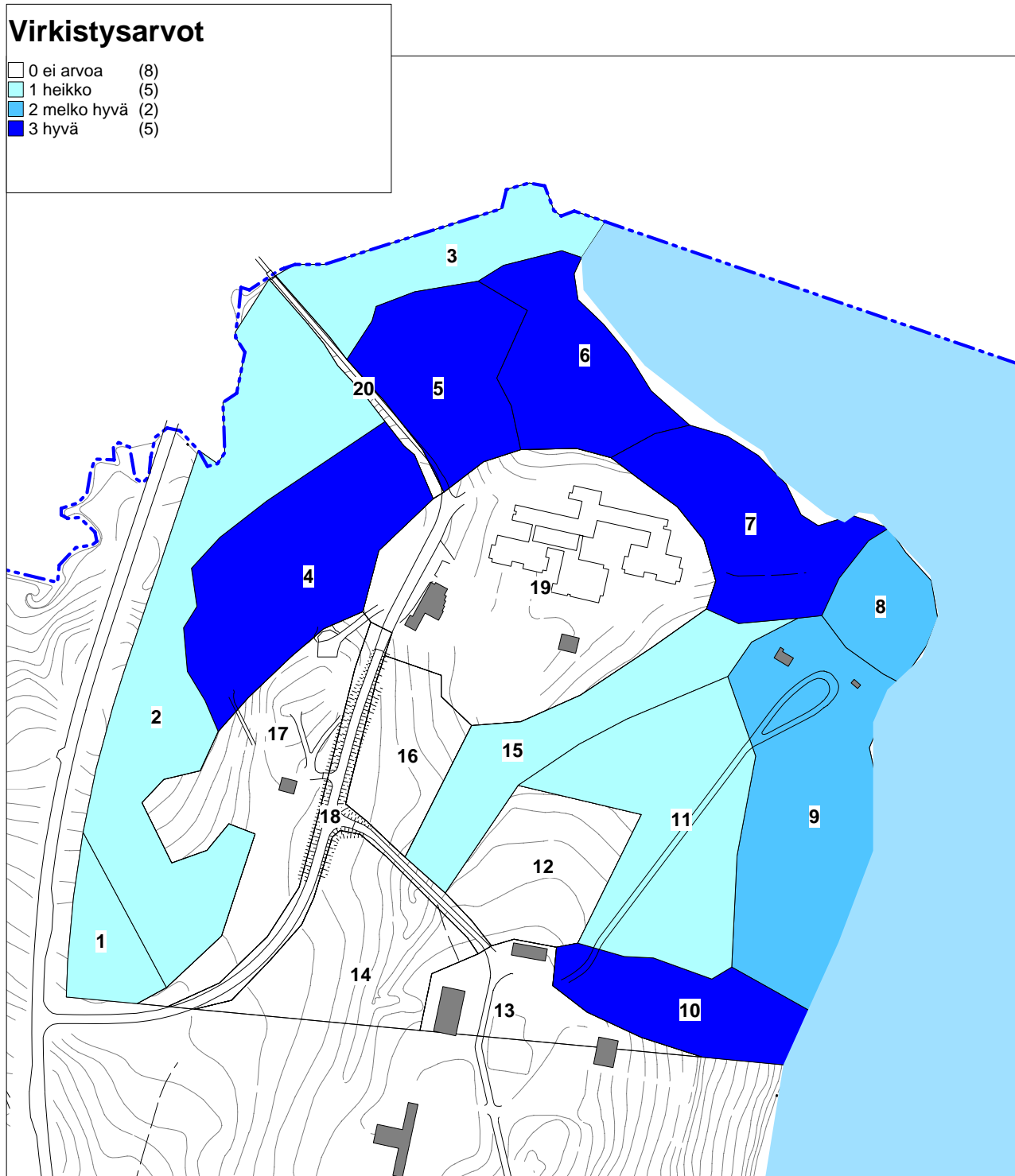
Pyörätie.

Haukkalanrannan pohjoisosan luontoselvitys

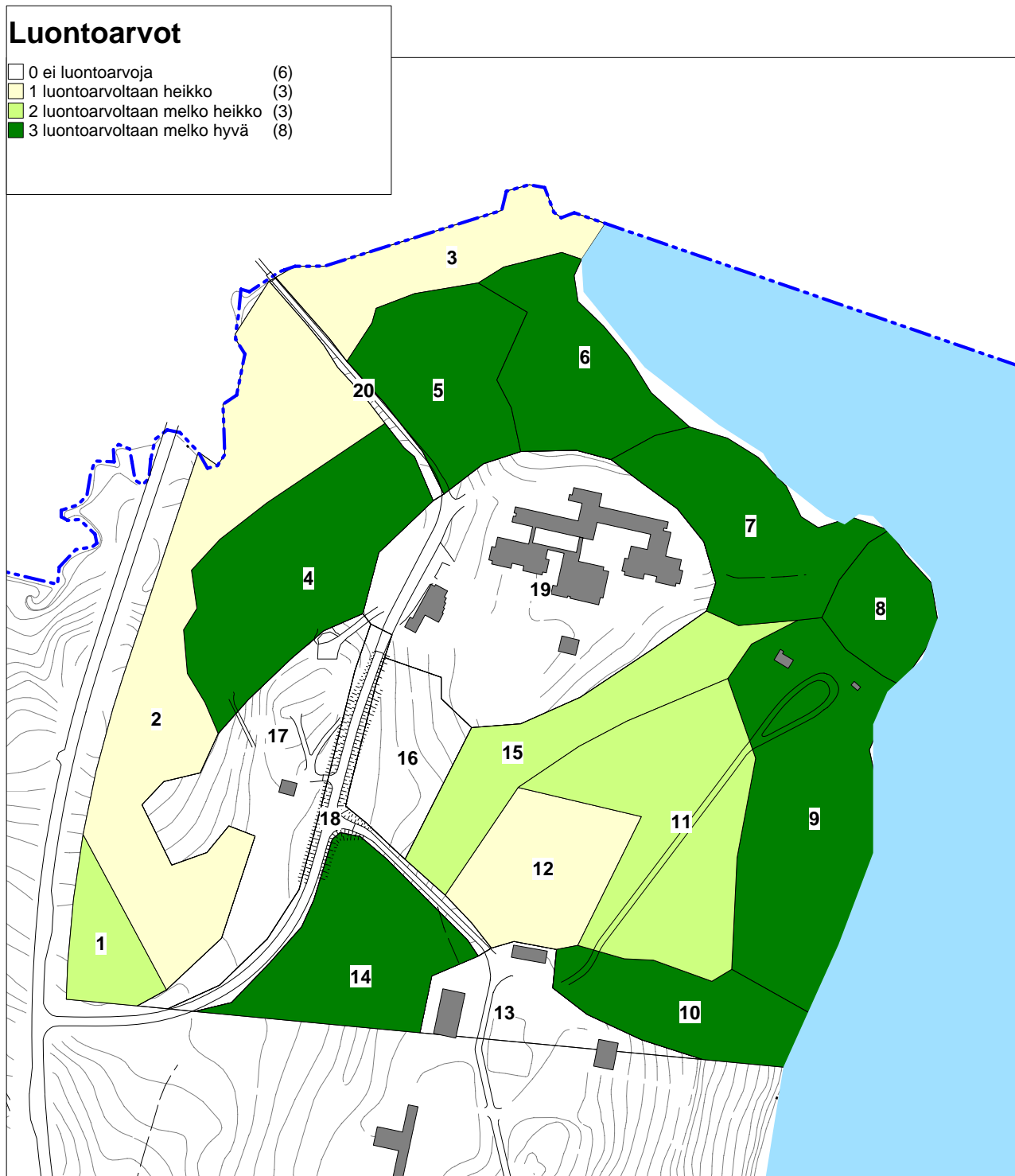
1:4000

Haukkalanrannan pohjoisosan luontoselvitys

1:4000

Haukkalanrannan pohjoisosan luontoselvitys

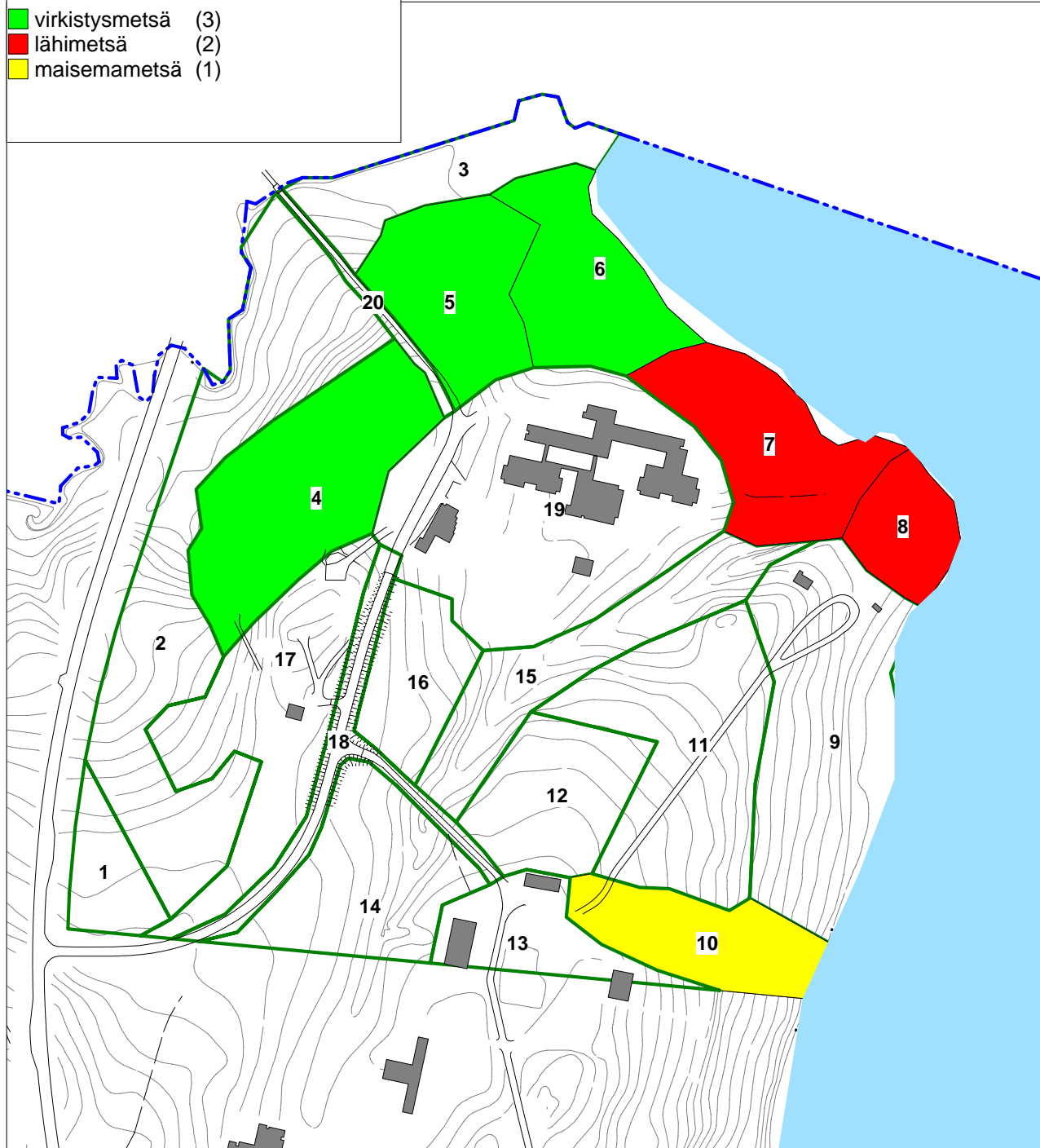

1:4000

Haukkalanrannan pohjoisosan luontoselvitys

Maankäyttösuositukset

- virkistysmetsä (3)
- lähimetsä (2)
- maisemametsä (1)

1:4000